

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Regvlarvm Vtrivsque Ivris Cvm Ampliationibvs Ac
Limitationibvs**

Dueñas, Pedro

Venetiis, 1566

Regvla XIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63213](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63213)

D. Petri Duent.

& quia minor est iniuria quæ fit defuncto, quam illa quæ fit viventis
vt notat Batt. in d. l. fideicommissum, item pro hac opin. Alexand. fa-
cit: nam vidua luxuriose viuens patitur easdem pœnas, quas mu-
lier secundo nubens infra annum luctus de iure Ciuili, vt in .§. fin. in
Auth. de restitut. collat. iij. & ita tenet d. glo. in Auth. sacramentum,
in verbo, contractis, quam sequitur Dec. in l. j. colum. ij. C. de secun-
dap. Hyppoli. in singu. ccccclxxxviiij. quæ pœnæ enumerantur in
d. l. j. C. de secun. nupt. sed inter illas non annumeratur amissio dotis:
ergo dicendum est dotem amissam non esse. & hoc modo arguendi
vritur iurisc. in l. patre furioso. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. mu-
lier enim infra annum luctus secundo nubens solum amittit ea, quæ
habuit a marito titulo lucratiuo: sed dotem a marito non habet, er-
go & c. pro qua opinione est text. expressus in d. l. iij. titu. iij. lib. v.
ordina. quæ sic debet intelligi, licet allegerur a Cifuentes pro opinio.
Paul. de Cast. vbi probat lex illa, quod mulier quæ commisit stuprũ
post mortem viri, tantummodo debet amittere acquisita constante
matrimonio, quæ aplicantur hæredibus mariti: sed lex illa de dote
nihil dicit, & cum si pœnalis potius est restringenda quã amplianda,
vt tantummodo loquatur in casu, in quo loquitur: & hæc opin. Alex.
videtur mihi magis vera & æqua per supra dicta. Bene tamen ve-
rum est, quod And. Alcia. in tracta. presum. in ij. regula presump. ix.
nu. 5. ponit concordiam inter has duas opiniones, scilicet, si mulier
commisit stuprum infra annum luctus, tunc procedat opinio Paul. de
Castr. alias post annum opinio. Alexand. quam opinionem sequitur
Egregius D. Didacus de Couarruu. in sua Epitome quarti libri De-
cretal. in ij. par. c. vij. §. vj. nu. 10. eandem cõcordiã inter easdem opi-
niones posuit Ioann. Garronis in Auth. eisdem pœnis. nu. 18. C. de
secund. nap. Quæ concordia non videtur necessaria, cum vt supra
dixi, opinio Alex. sit magis vera, nisi tantummodo ad limitationem
d. l. iij. §. an mulier quæ commisit stuprum post annum luctus, d. l. iij.
in ea locum habeat.

REGVLA XIII.

Actio ex delicto pœnalis non transit in hæredem: Ita probat
tex. in l. pupillum. §. in hæredem. ff. de reg. iur. & in l. j. ff. de priua.
delict. & in l. j. C. ne ex delict. defunc.

- 1 Limita primo, vt isti hæredes teneantur quatenus locupletiores
facti sunt, vel in quantum ad eos peruenit. d. l. vnica: quia iniquissimũ
est, ex delicto alterius alterum locupletari: facit etiam text. in l. si ip-
sa res. ff. quod met. cau.
- 2 Secundo fallit, quando a lege pœna imponitur: tunc enim transit
in hæredem. l. iij. §. quod autem. ff. quod quis. iur. in primo intellectu
glossæ magnæ.
- 3 Tertio fallit, vbi pro pœna delinquentis causatur exceptio: tunc
transit ad hæredem etiam lite non contestata, d. §. quod autem ex
altero.

altero intellectu glossæ: & ita tenet Suarez in alleg. xxvj. in secundo dubio, in fine, vbi ponit exemplum.

- 4 Quarto fallit in quasi delictis, in id quod peruenit ad hæredem: quia quamuis poena iudicis, qui litem suam fecit, non transeat in hæredem, transit in id quod peruenit, l. in hæredem, ff. de calumnia, l. seruo, §. cum prætor, ff. ad Trebellian.
- 5 Quinto fallit, quando actio pœnalis descendit ex contractu, & commissum est delictum extra contractum: vt in l. si, ff. de nau. foeno, vbi hæres debitoris pœnæ ob traiectionem tenetur: aliud est si delictum citra contractum fieret, vt in l. ex contractibus, ff. de actio. & obligat.
- 6 Sexto fallit, quodcumque res esset consumpta per hæredem, vt in d. l. si ipsa, ff. quod met. cau.
- 7 Septimo fallit, etiam lite non contestata, sed vbi processum est contra contumacem ex primo decreto quod habet vim litis contestationis, vt faciat actionem transitoriam: arg. text. in l. vt perfectius, C. de anna. excep. & in l. si eum, in §. qui iniuriarum, ff. si quis caut. & in l. j. ff. ex quib. cau. maio. glo. sing. in §. pœnales. Insti. de perpe. & tēp. actio, vbi dicit solam libelli oblationem absque litis contestatione facere transmissionem actionis pœnalis, nec obstat text. in l. j. ff. de requi. reis, quia ibi loquitur in delictis publicis.
- 8 Fallit, in Prælato, cuius prædecessor deliquit, non suo nomine privato, sed Prælati vel dignitatis: vt in c. cum delictis, & ibi Inno. de ordi. cogni. & in c. j. & ibi Doct. de solut. Bald. in d. l. j. C. ne ex delict. defunc. Anto. de Burr. in c. j. §. quibus, de priuil. Ioan. And. in c. j. vt lite non contest. cum siml.
- 9 Nono fallit in conditione furtiua, quæ ex variis figuris causarum oritur: nã datur in id quod non peruenit. l. si pro fure, ff. de condic. furt. & ibi glo. quæ reprobantur per Bart. in d. l. j. ff. de priuat. delict. nu. 2. dicentem illic esse speciale propter frequentiam delicti, sicut in simili dicitur in adulterio, vt in l. transigere, C. de transact.
- 10 Decimo fallit, in casu l. Caius, ff. ad Syllan. vbi secundum Bart. in d. l. j. ff. de priuat. delict. fuit ibi inflicta pœna ipso iure, ob non vindictam mortem defuncti: quod apparet, quia possessor illic conuenitur petitione hæreditatis a fisco: vt in l. j. C. de his quib. vt indig. & in l. in cognitione, ff. ad Syll. & sic agitur illic non ad pœnam imponendam, sed ad impositam ipso iure exigendam: vt in l. commissa, ff. de publi. & vectig. & in d. §. quod autem.
- 11 Vndecimo fallit, in hæredibus vsurarii, qui non solum de iure canonico, vt in c. tua nos, & in c. Michael, de vsur. verum etiam de iure civili, ex communi omnium sententia, tenentur restituere in solidum: quia de iure civili non repetuntur per actionem ex delicto, sed per conditionem indebiti, vel sine causa: Ita tenet Inn. in d. c. Michael. Ioan. And. in addi. ad Spec. in tit. de confess. §. postremo, ver. sed nunquid confessus, Feder. de Senis in consi. xj. Bald. in d. l. j. C. ne ex delict. defun. & ibi Sali. nu. 8. idem in Auth. ad hæc, C. de vsur. Bar. in d. l. j. nu. 8. ff. de priua. delict. Anan. in c. tua nos, de vsur.

12 Duodecimo fallit, de iure canonico, vt in c. parrochiano, de sepult, & in c. j. in fi. ibi, omnia plene emendent rectores, et in c. in literis, de raptorib. & in c. episcop. vj. q. vj. Quod tamen est verum si lis fuerit contestata cum defuncto, vel quatenus ab hæredes peruenit. ex quo Abb. in d. c. parrochiano, de sepult. tenuit, q̄ vbi testator decepsit sine confessione, hæredes eius non tenentur nisi prout de iure civili statutum est allegat pro sua opinione glo. in c. a nobis el ij. in fina. verbis, in versic. hæredes quoque de senten. excomm. hoc etiam voluit Inn. in d. c. parrochiano. Sed in hoc contra Abba. est communis opinio Canonistarum & Legistarum, imo q̄ indistincte de iure Canonico hæredes teneantur ad satisfaciendum pro delicto defuncti, dato quod lis cum eo non fuerit contestata, nec aliquid ad hæredes peruenisset. & hanc opinionem tenet Bart. inter Legistas. in l. j. ff. de priuatione delict. hanc conclusionem indistincte tenet glo. fin. in c. fin. de sepul. & in c. in literis, de raptor. in gl. hæredes. & gl. intrepide hoc affirmat in c. episcopus qui filios. in glo. hæredes. in fin. xij. q. 2. & est casus ad literam in d. c. si episcopum. ibi, ab hærede eius quæ iniuste ab illo ablata sunt, sine excusatione reddantur, & ibi glo. fin. affirmat dictam opinionem. idem tenet glo. in summa 24. q̄. 2. & in c. ecclesia. §. item peccato in glo. conquisita. j. quest. 4. & ibi Arch. hoc tenet, dicens omnes doctores suos hoc tenuisse. hoc etiam tenet Fede. de Sen. in consi. xxj. Anton. de But. in c. quod clericis. de foro compe. hanc opinionem sequitur Ias. in l. si eum. in §. qui iniuriarum nu. 5. ff. si quis caution. Rodericus Xuarez in allega. 26. in 2. dubio. Pro qua opinione facit tex. in d. §. item peccato. el. 2. j. q. 4. vbi dicit tex. quod neminem excusat ignorantia criminis, maxime quando ex eo vtilitas defertur ignorantibus, veluti si quispiam de latrocinio & rapina filio suo ignorantibus diuitias congreget, non excusat eum ignorantia quin post mortem patris teneatur restituere male acquisita: & cū hæc opinio sit in fauorem animæ & conscientie, absque dubio tenenda est, vt in l. sunt personæ. ff. de relig. & sumpt. funer. notant Doct. in c. in nostra, de testi. & in c. si. de re iud. tex. & ibi Doct. in c. fin. de præf. Manet igitur vera conclusio, q̄ de iure Canonico hæredes tenentur ex delicto defuncti, dato quod lis non esset contestata cum defuncto, nec aliquid ad eos peruenisset, non seruata distinctione Abb. Et ratio huius limitationis est, vt anima defuncti a peccato valeat liberari; vt dicit text. in d. c. in literis. in fin. ibi, condigne satisfaciunt, vt sic a peccato valeat liberari. & sic solum in hoc attenditur vt anima defuncti a peccato liberetur, secundum Ancha. in consi. xli. incipien. & prima facie. quam limitationem intelligo veram quoad interesse, damnum passio, non quo ad poenam: ita tenet Flor. in l. inde Neratius. ff. ad legē Aquil. & sic vsque ad vires hæreditarias, & non ultra, secundum Bartol. in l. furti. C. de furt. facto inuentario, vel non facto, per text. in c. quanquam de vsur. l. j. vj. quia omnia bona defuncti sunt obligata pro satisfactione. d. c. parrochiano, cum aliis, hanc opinionem sequitur Bertach. in tracta. de Gabriel.

Regulæ vtriusque iuris selectæ • 7

bel. in 4. parte prin. nu. 21. Philip. Probus in addit. ad Ioann. Mona. in d. c. quanquam. nu. 15. Ex qua limitatione notabiliter inferitur vnum satis quotidianum, quod si pater qui ex vsuraria prauitate multa acquisiuit, assignauit dotem filie sue de bonis suis, cum bona ista transeant cum onere suo, vt in c. pastoralis. de deci. quod legitur & notatur in l. si tamen, & in l. si me & Titium. ff. si certa. poterunt hi a quibus fuerunt extorta, a filia per hypothecariam auocare, secundum Bald. in l. penul. C. de ser. pign. dato, manu. quam opinionem tenet notab. Pala. Ruui. in repet. rubr. de dona. §. lxxv. num. 23.

REGVLA XIII.

ACTIONES contrariæ, que electione tolluntur, nec in eodem, nec in diuersis libellis admittuntur. Probatur hæc regula in l. j. & ibi glo. C. de fur. & in l. quod in heredem. §. eligere. ff. de tributa. in l. cum filiis. §. variis. ff. de leg. ij. & in c. sollicitudinem. el j. de appel. & in c. j. de postula. prelato. lib. vj. & in c. gesta. lxxiiij. dist. & in c. quemadmodum xxxiiij. q. vij. cum aliis simi. adductis per glo. in d. l. j.

Limita hanc regulam vndecim modis, vt per Marian. Socy, in c. dilecti. nu. 35. vsque ad nu. 45. de libel. oblat.

REGVLA XV.

ACTIO personalis ex testamento, regulariter competit pro legatis, etiam de iure digestorum. Hanc regulam probat text. in l. si res. ff. de lega. iij. & in l. si tibi homo. in prin. ff. de lega. j. cum aliis. Quæ actio personalis causatur ab additione hereditatis, per quã quasi contrahitur cum legatariis & creditoribus. l. apud Iulianum. §. fin. ff. ex quibus cau. in posse. eatur. & §. hæres. institut. de obli. quæ ex quasi contract. gl. in l. vnica in §. cum igitur. C. de cadu. toll. in verbo cedere.

Amplia primo, vt procedat et pro legatis relictis in codicillis: nã si sunt codicilli condito testamento, competit actio ex testamento di recta: Ita tenet. Sal. in l. ij. in fi. post glo. ibi. C. commu. de lega. Ias. in l. si. col. fi. C. de codi. pro quo videtur tex. in l. libertates directæ. ff. de manumif. testa. vbi libertas directã dari non potest in codicillis testamento confirmatis, licet secus ab intestato: quod est verum, licet aliter teneat Niger in l. j. si autem codicilli sunt sine testamento, pro legatis relictis in eis competit actio vtilis ex testamento, non di recta gl. fina. & ibi Bartol. in l. j. ff. de testa. & in l. ij. in verbo, personalis. C. com. de lega.

Secundo amplia, vt procedat in legatis quæ conseruantur per tex. in Auth. ex causa. C. de libe. præte. Ita tenet Ias. in l. j. nu. 101. & ibi Franc. de Rip. nu. 4 i. ff. de leg. j. per tex. in l. j. ff. de hære. insti: Nec ad hoc obstat fundamentum Ioannis Ignei relatum per Nigrum